

Handläggare
Lars Ericsson
Telefon: 08-508 11 818

Till
Servicenämnden
2017-08-22

Remiss av betänkandet Meddelarskyddslagen – fler verksamheter med stärkt meddelarskydd (SOU 2017:41)

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Servicenämnden återoppar detta tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Christer Edfeldt
Förvaltningschef

Ärendet

Inför kommunstyrelsens behandling av betänkandet Meddelarskyddslagen – fler verksamheter med stärkt meddelarskydd (SOU 2017:41) har utredningen remitterats till servicenämnden för synpunkter.

Utredningen har haft i uppdrag att se över och analysera behovet av stärkt meddelarskydd för privatanställda i verksamheter som är helt eller delvis offentligt finansierade, förutom skola, vård och omsorg. Det innebär att utredningen ska överväga om det finns skäl att låta lagen (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter (meddelarskyddslagen), vilken träder i kraft den 1 juli 2017, omfatta fler verksamhetsområden är de tidigare beslutade skola, vård och omsorg.

Enligt rapporten har utvecklingen de senaste decennierna gått mot att allt fler offentligt finansierade verksamheter bedrivs i privat regi. Avregleringarna förflyttar gränserna mellan privat och offentligt och medför bl a att anställda i verksamheter som tidigare omfattades av meddelarskydd i förhållande till arbetsgivaren inte längre gör det. Det är angeläget att kvaliteten på verksamheten upprätthålls och att insynen i hur skattemedlen används är god. Om andra insyn- och tillsynsmöjligheter inte är tillräckliga för att komma till rätta med eventuella missförhållanden, kan en utväg vara att ge problemen uppmärksamhet genom massmedierna.

Utredningen föreslår att stärkt meddelarskydd enligt meddelarskyddslagen ska införas inom verksamhet som bedrivs som interregional, regional och lokal kollektivtrafik. Vidare ska även särskild kollektivtrafik omfattas gällande persontransporter inom färdtjänst, riksferdtjänst och skolskjuts. Att just dessa verksamheter föreslås omfattas av det stärkta meddelarskyddet motiveras i betänkandet av viss utsatthet för brukare samt behov av insyn för brukare och allmänhet, särskilt avseende säkerhetsfrågor. Därutöver framhålls att dessa verksamheter definitionsmässigt är väl avgränsade och styrda av offentlighetsrättsliga regler vilket underlättar tillämpning av skyddsreglerna.

Av betänkandet framgår att överväganden om stärkt meddelarskydd har gjorts även gällande flera andra verksamhetsområden. Här är slutsatsen att det kan finnas skäl för att införa stärkt meddelarskydd även i vissa av dessa verksamheter men att de negativa konsekvenserna av ett sådant förslag är så stora att ytterligare områden inte bör tillföras lagen

Förvaltningen konstaterar att utredningens förslag innebär ett ökat meddelarskydd för privat anställda i flera offentligt finansierade verksamheter jämfört med idag, då det nu är tänkt att även kollektivtrafik och färdtjänst ska omfattas av dessa regler. Anställda och andra som omfattas av lagen kan välja, om det inte går att komma tillrätta med eventuella missförhållanden på annat sätt, att påtala olika problem utan att riskera efterforskning och repressalier. Detta kan bidra till att öka insynen i verksamheten för alla intressenter. Vidare kan det innebära att eventuella brister uppmärksammas tidigare än annars skulle vara fallet samt medverka till att verksamhetens kvalitet upprätthålls. Därmed gynnas indirekt också brukarna av verksamheten.

Förvaltningen uppfattar det som att betänkandets förslag till verksamhetsområden som ska omfattas av den nya lagstiftningen motiveras på ett tydligt sätt. Även avgränsningar angående vilka personer som ska skyddas av lagstiftningen, definitioner med mera

syftande till att underlätta tillämpningen av lagen redovisas tydligt. Det framgår också att utredaren har analyserat konsekvenserna av förslaget ur ett jämställdhetsperspektiv vilket är positivt.

Jämställdhetsanalys

Enligt kommunfullmäktiges beslut ska nämnder och bolagsstyrelser i samband med beslutfattande göra en jämställdhetsanalys. Beslutsunderlag, exempelvis tjänsteutlåtanden, ska där det är relevant innehålla en jämställdhetsanalys.

Som ovan har nämnts har jämställdhetsperspektivet beaktats vid framtagandet av betänkandet. Förvaltningens har genomfört en jämställdhetsanalys vilken inte har föranlett några ytterligare kommentarer.

Bilaga

Remiss från kommunstyrelsen:

1. Remittering av betänkandet Meddelarskyddslagen – fler verksamheter med stärkt meddelarskydd (SOU 2017:41).